

Radio Noordzee Nationaal

mijn tijd bij Nederlands eerste officiële
commerciële radiostation

Radio Noordzee Nationaal

mijn tijd bij Nederlands eerste officiële
commerciële radiostation

René van den Abeelen

ISBN: 9789402138276

Tekst, omslagontwerp & foto's © René van den Abeelen

Voorwoord bij de tweede druk

Dit boek gaat over mijn persoonlijke belevenissen bij Radio Noordzee Nationaal. Ik kreeg steeds meer het idee dat het 'nodig' was mijn herinneringen aan mijn tijd bij Radio Noordzee Nationaal op te schrijven. Het was het eerste officiële, commerciële radiostation van ons land en bij de eerste etherverdeling 'won' het ook nog eens het belangrijkste frequenties-pakket. Er was, al met al, beslist wel een verhaal te vertellen.

Toen ik daar een begin mee had gemaakt, zat ik al snel te denken: 'hoe zat dat ook alweer?' En: 'was dat nou vóór of ná zus en zo?'

Ik besloot de hulp van wat oud-collega's in te roepen maar eigenlijk realiseerde ik me toen al direct dat het natuurlijk veel aardiger zou zijn om ook hùn verhaal op te tekenen en zodoende vanuit zoveel mogelijk invalshoeken de beleving van een unieke periode in beeld te kunnen brengen.

Zo af en toe stuitte ik op verschillende versies van hetzelfde verhaal. Over het algemeen heb ik dat zo gelaten: iedereen herinnert het zich op zijn manier. Ik heb wat ik te horen kreeg dan ook zo letterlijk mogelijk weergegeven. Hooguit heb ik teksten hier en daar wat compacter gemaakt om de leesbaarheid te vergroten. Ook na het verschijnen van de eerste druk heb ik geregeld commentaar gekregen als ik vertelde dat ik heb gewerkt bij het eerste officiële, commerciële radiostation van Nederland en dan duidelijk maakte dat ik Radio Noordzee Nationaal bedoelde. 'Cable One was er eerder.' 'Radio 10 was er eerder.' 'Sky Radio was er eerder.'

Klopt.

En die riepen destijds allemaal om het hardst dat ze gewoon konden uitzenden omdat ze in feite een buitenlands station waren. (Net zoals de zeezender Veronica haar schip in Sierra Leone had geregistreerd zodat er niet zomaar kon worden ingegrepen.)

In die dagen was 'de u-bocht constructie' een veel gehoorde kreet. De stations waren allemaal officieel in het buitenland ingeschreven en waren dus buitenlandse zenders. De Nederlandse wetgeving was in die tijd nog zo krankzinnig dat buitenlandse commerciële stations wèl mochten worden doorgegeven, maar Nederlandse niet. Iets waar je beter maar niet te lang over moet nadenken...

En dat deze buitenlandse stations met al hun Nederlandse medewerkers en min of meer Nederlandstalige presentatie toevallig ook nog eens in Nederland werden doorgegeven, tja...

Inderdaad: ze waren geen van allen Nederlands.

Radio Noordzee Nationaal wel. Vanaf de eerste dag. Gewoon onderdeel van een Nederlands bedrijf. Met een licentie van de minister van WVC.

Radio Noordzee Nationaal was Nederlands eerste officiële, commerciële radiostation.

Punt.

Om dit misverstand nu voor eens en voor altijd uit de wereld te helpen, leek het me noodzakelijk de vroegere minister Hedy d'Ancona en haar WVC-topman Harry Kramer in dit boek aan het woord te laten, wat ik bij nader inzien eigenlijk sowieso in het verhaal vond thuishoren.

Het was niet mijn bedoeling om de volledige geschiedenis van het station op te schrijven: het focus ligt op de jaren dat ik er zelf bij betrokken was.

En zoals Rob Out meldde aan het begin van zijn boek 'Veronica, één jaar later': "dit verhaal is waarheidsgetrouw. Het is niet de volledige waarheid."

Er zijn dingen die ik niet kàn opschrijven omdat ik mensen daarmee pijn zou doen, omdat ik ze niet kan bewijzen en er misschien gedonder mee zou krijgen, of gewoon omdat ze te persoonlijk zijn.

Maar dit boek geeft wel een goed beeld van wat we meemaakten in die jaren, waarin we met zeer uiteenlopende mensen radiogeschiedenis schreven.

René van den Abeelen, augustus 2015

Hoofdstuk 1

Ruim drie maanden werkte ik bij Radio Amsterdam, de lokale radiozender van De Telegraaf, toen ik op de avond van woensdag 24 juni 1992 thuiskwam en Marian tegen me zei: “je moet even het antwoordapparaat afluisteren.”

“Wat is er dan?”, vroeg ik.

“Edvard Niessing”, zei ze.

“Edvard Niessing?” herhaalde ik. En inderdaad. Of ik, naar aanleiding van een sollicitatiebrief eerder dit jaar, wilde bellen. Naar Radio Noordzee Nationaal.

Het vreemde was dat ik me die sollicitatiebrief eigenlijk niet eens echt voor de geest kon halen. Er schemerde wat dat ik destijds iets had gelezen over plannen voor Radio Noordzee Nationaal, van de Strengholt groep onder leiding van Guus Jansen, dat zich bezig zou gaan houden met het nationaal product. Daar had ik toen inderdaad een brief naar gestuurd, herinnerde ik me nu weer, maar echt duidelijk was het niet. Ik zat in die tijd in een fase van ‘gewoon-alles-proberen’ nadat ik opnieuw in de wereld van uitzendbureau’s was beland.

Eindelijk verdiende ik mijn geld bij ‘de radio’, en nu leidde een in een opwelling geschreven sollicitatiebrief van pakweg een half jaar eerder ineens tot een nieuw contact.

Toen ik Edvard aan de lijn had, maakten we een afspraak voor een stemtest op maandag 29 juni om elf uur, in het pand van Strengholt in Naarden, waar nog hard aan de studio werd gewerkt. Ik arriveerde die ochtend per trein vanuit Amsterdam in Bussum, want sinds een week of drie zat ik zonder auto, en dus verplaatste ik me per openbaar vervoer. Bij hotel Jan Tabak belde ik naar Strengholt en vervolgens pikte Edvard me op. We reden naar het schitterende pand van Strengholt. Het was een prachtige zomerdag en de Hofstede, zoals het onderkomen heet, zag er echt fantastisch uit. Verscholen in de bosrijke omgeving stond de verbouwde boerderij in de zon. Het kolossale rieten dak (het grootste van Nederland, zou ik later leren) gaf het een luxueuze uitstraling. De bomen ruisten wat in de lichte wind en op de achtergrond klaterde de fontein in de vijver die ik me herinnerde uit het boek over de zeezender Radio Noordzee, waarvan de Nederlandse tak destijds ook hier gevestigd was.

Edvard leidde me een smalle trap op naar de eerste verdieping, want daar verrees de huisvesting van Radio Noordzee Nationaal. Er stond een houten cabine van ongeveer vier bij vier meter, die uit segmenten was opgebouwd. Waarschijnlijk kon de hele boel binnen een dag weer gedemonteerd worden. De Dateq mengtafel, platenspeler, cd spelers, bandrecorder en een beeldscherm waren in en op een grijs meubel geplaatst.

Twee monteurs die bezig waren met een airco-unit in de studio moesten even vertrekken toen ik met Edvard plaatsnam voor mijn stemtest.

“We verwachten binnen een paar weken onze uitzendlicentie te krijgen van de minister van WVC, Hedy d’Ancona, en dan gaan we de volgende dag beginnen”, legde Edvard uit. “Voorlopig alleen op de kabel, maar uiteraard gaan we voor een etherfrequentie.”

Er werd al uitgezonden: door middel van met een computer gegenereerde playlists werd er muziek opgestraald naar een satelliet, maar omdat het ministerie van WVC nog geen toestemming had gegeven voor het verspreiden van het signaal via de kabelexploitanten, bestond het station nog niet echt. Het zat er echter nu wel aan te komen: eindelijk begon Nederland aan commerciële omroep. En het leek er inmiddels wel heel erg op dat Radio Noordzee Nationaal als eerste ‘via de voordeur’ toestemming zou krijgen uit te zenden.

Edvard gaf me een tweetal krantenberichten die ik als nieuwsbulletin moest voorlezen. Ik baalde daar nogal van, want ik had eigenlijk verwacht een echt radiobulletin te moeten voorlezen, of ten minste zelf teksten voor een bulletin te herschrijven. Krantenteksten zijn nu eenmaal heel anders dan teksten die voor radio zijn geschreven.

Daarna zat Edvard even te morrelen voor hij de DAT-recorder aan het opnemen kreeg, maar vervolgens mocht ik mijn gang gaan. Toen ik klaar was, luisterden we de opname af, waarbij Edvard me op een paar kleine dingetjes wees. Hij begreep zelf ook wel dat het geen ideale teksten waren en dat zei hij ook eerlijk. Ik las ze nogmaals voor en toen was Edvard tevreden.

“Voor de financiële kant moet je Martin Banga hebben, maar die is er morgen weer. En als jullie er uitkomen, zien we elkaar weer. Ik neem dan contact met je op zodra we duidelijkheid hebben over de datum”, zei Edvard en dat was dat. Toen ik een paar minuten later weer in de stralende zon over het grind liep, dacht ik: ‘dus het is gelukt? Ik ga op de satelliet? Landelijk?’

Wat betreft die financiële kant verwachtte ik geen problemen. Ik was al tevreden als ik gewoon hetzelfde kon verdienen als wat ik bij Radio Amsterdam verdiende; een heel normaal salaris waar ze bij Noordzee beslist niet van zouden schrikken. Dat kon dus eigenlijk geen roet in het eten gooien. En dat betekende dat ik aan de slag zou gaan bij het eerste echt Nederlandse commerciële radiostation. Via de satelliet naar alle kabelnetten van het land met vijf keer per week drie uur lang verzoekplaten draaien en dan ’s middags de nieuwsbulletins. Wauw!

De volgende dag had ik Martin Banga aan de telefoon, die erg vriendelijk klonk. “Onze programmaleider meneer Niessing was nogal van je onder de indruk, dus wij zijn benieuwd,” zei hij, waarna we vlot mijn salaris regelden.

En toen kwam het moeilijke moment om de programmaleider van Radio Amsterdam, Frank Roos, in te lichten. Toen ik hem had uitgelegd dat ik het vreselijk naar mijn zin had bij zijn zender, maar dat dit natuurlijk een gouden kans was, begreep hij dat helemaal. Juist omdat ik al bij Radio Noordzee Nationaal had gesolliciteerd voor ik ook maar van Radio Amsterdam had gehoord, begreep hij dat dit gewoon een rare samenloop van omstandigheden was.

Het was voor hem wel lastig dat ik nog niet kon zeggen wanneer ik precies bij Noordzee aan de slag zou gaan want hij zat wel met zijn roosters, maar ook dat nam hij sportief op. Waarna ik mijn collega's kon informeren. Iedereen reageerde enthousiast maar met spijt, en dat was natuurlijk wel fijn. Ik was de eerste van het Radio Amsterdam-team die 'zijn vleugels uitsloeg' en er zouden er nog heel wat volgen, want een aantal van hen is inmiddels breed bekend. Jeroen Tjepkema, Henk Blok, Robert-Jan Knook... ze zaten allemaal bij het radiostation van De Telegraaf.

Er waren al wel commerciële stations te beluisteren, zelfs via in Nederland geplaatste zenders. De situatie was werkelijk te idioot voor woorden. Commerciële omroep was in de ogen van 'Den Haag' al decennia iets vies. De zeezender Radio Veronica had dan wel veertien jaar min of meer ongemoeid haar gang kunnen gaan, maar toen er in 1964 vanaf een kunstmatig eiland niet alleen een tweede radiostation begon, maar er ook een vrije tv-zender actief werd, duurde dat avontuur slechts ruwweg een kwartaal. Want de Nederlandse overheid kan wel snel zijn met het maken van een wet, als het maar in eigen belang is. De Nederlandse marine enterde het REM-eiland en bracht de zenders tot zwijgen. En toen begin jaren zeventig een slepend conflict tussen de directies van Radio Veronica en Radio Noordzee Internationaal leidde tot een bomaanslag op het schip van Noordzee, vonden de volksvertegenwoordigers eindelijk de stok om mee te slaan en was het ruim drie jaar later uit met de pret: het progressieve kabinet Den Uyl nam miljoenen luisteraars hun favoriete radiozenders af.

De jaren tachtig werden gekenmerkt door de opkomst van landpiraten. In de meeste gevallen blonken ze niet uit door hoge kwaliteit, maar er waren beslist uitzonderingen. Stations als Hofstad, Decibel, Focus en Keizerstad waren behoorlijk professioneel en konden dan ook rekenen op frequent bezoek van de Radio Controle Dienst.

Eind jaren tachtig werd satelliet omroep mogelijk en waren veel huishoudens aangesloten op de kabel. Ex-VARA discjockey Jeroen Soer bedacht Radio 10 Gold en registreerde dat als onderdeel van Rete Zero Milan, een Italiaans station dat al enkele jaren in de lucht was. 10 maakte in Nederland programma's voor

Nederlanders in de regio Milaan en dat die programma's dan ook nog eens in de Nederlandse huiskamers te beluisteren waren, tja...; gelukkig mochten buitenlandse stations onder voorwaarden op de Nederlandse kabel... Nederlandse niet. En het Nederlandse volk liet zich dat nog aanleunen ook! Het zou natuurlijk net zo krankzinnig zijn geweest als Elsevier niet bij Bruna in de schappen mocht liggen en Newsweek wèl.

Radio 10 Gold, Cable One, RTL en Sky Radio begonnen in te beuken op de vesting Hilversum en 10, RTL en Sky wisten uiteindelijk zelfs bij de rechter af te dwingen dat ze via zogenaamde restfrequenties ook in de ether te beluisteren waren. Weliswaar verre van landelijk, maar toch!

De Europese regelgeving maakte dat de muur rond Hilversum steeds meer scheuren begon te vertonen en uiteindelijk kwam het moment dat een Kamermeerderheid besloot dat het er maar van moest komen. Natuurlijk alleen als er aan een waslijst voorwaarden werd voldaan.

Het kabinet liep op zijn laatste benen en Brinkman vond het belangrijk dat commerciële omroep snel toegang zou kunnen krijgen tot de kabel. Harry Kramer was in die tijd Directeur Media van WVC. Bij hem thuis in Rotterdam vroeg ik naar wat er toen gebeurde.

"Niks ingewikkelds, zeker niet aan het eind van zo'n kabinet... Als een bewindspersoon dan nog iets wil... Je kunt dan makkelijk twee kanten uit: een bewindspersoon kan zeggen 'dat is voor het volgende kabinet; ik doe er niks meer aan' of hij kan zeggen 'ik wil toch iets achterlaten want ik vind dat we dat moeten dóórzetten'. En dat is dus in casu gebeurd. Om commerciële omroep te regelen op de kabel."

Er werd een concept wetsvoorstel gemaakt. Dat werd dus niet meer ingediend, maar er lag wel iets klaar voor Brinkmans opvolger. Toen ik vroeg hoe dat nou in zijn werk was gegaan, dat in elkaar sleutelen van een concept wetsontwerp waarmee een einde zou komen aan tientallen jaren strijd voor de invoering van commerciële omroep in ons land, schoot de oud-WVC topambtenaar in de lach. Het bleek geen kwestie te zijn van het installeren van een werkgroep en langdurige vergaderingen of zo... "De basis voor dat wetsontwerp is gemaakt in een Italiaans restaurant in Rotterdam! We zijn een avond bij elkaar gaan zitten om eraan te werken, met z'n drieën, Cees Vis en Herman Hofenk en ik. Cees Vis was mijn financiële man en Hofenk de jurist. Hofenk heeft dat toen verder uitgewerkt. En dat wetsontwerp is dus door Elco gepresenteerd en heeft een rol gespeeld in de daaropvolgende kabinetsformatie.

Toen Hedy aantrad, hadden we eerst nog discussie, herinner ik me, vanuit de Kamer. Jeltje van Nieuwenhoven met name, die dacht dat je dat ontwerp in een half jaar door het parlement zou kunnen krijgen. Toen hebben wij gezegd: 'dat zouden we maar moeten vergeten.' Daar ontstond toen nog politiek gedoe over. Dus: tussen de minister en haar eigen fractie. Je ziet dat wel vaker. Dan slaat het beleid om... het is net een huisgezin hoor, dat is niet zo veel anders. Eerst wil niemand en op het moment dat dat dus omslaat, dan moet het ook metéén gebeuren! Dan kan het geen dag meer wachten. Maar dan moet je een beetje afstandelijk blijven. Zo'n wetsontwerp, afgezien van dat het technisch dus goed in elkaar moet zitten... je moet adviesorganen vragen, je hebt de Raad van State die er een advies over moet geven, het moet een paar keer naar het kabinet, dan moet het nog door de Tweede en Eerste Kamer, dus dan ben je gemakkelijk een jaar of anderhalf jaar verder. Da's geen ongebruikelijke periode. Als het nou een heel specifiek, meestal financieel, onderwerp is met grote spoed, dan kan het wel veel korter, maar dit soort dingen niet. Dus daar is Hedy d'Ancona mee begonnen, met dat wetsontwerp. Ik dacht in '91 of zo, is dat wet geworden. In de jaren daarna hebben we het volledig vrijlaten van commerciële omroep geregeld. Toen begon ook de problematiek van de verdeling van etherfrequenties."

Dan is er uiteindelijk beslist: er moet commerciële omroep komen en dan ging dus op een gegeven moment de bel en meldde zich een club met 'wij willen wel'. Hoe ging dat dan verder?

"Je kreeg een lobbycircuit op je af. En dan begonnen we stukken te schrijven over wat zij wilden en kwam er briefwisseling op gang.

Guus Jansen kwam ook regelmatig langs. Ik had een goede verhouding met Guus. Martin Banga heb ik ook goed leren kennen. Je krijgt wel verhoudingen met al die partijen. Ook later met die frequentieverdeling: Erik de Zwart, die jongen van Sky minder, Jeroen Soer van Radio 10... Dan overlegden we, wat zij wilden, wat wij wilden. Je probeerde ook wel eens wat uit. En je hoorde nog wel eens wat. Het is ook nuttig. Je moet ook weten wat ze willen. Je moet niet meteen één op één dóen wat ze willen, maar je moet wel wéten wat ze willen. En je kunt dan hier en daar ook vertellen wat wel en wat niet kan, zodat ze een beetje in dat proces meegaan."

Radio en tv hadden in Nederland altijd sterke banden met 'Den Haag' gehad maar dat was aan het veranderen. Oud-minister Hedy d'Ancona: "Die omroepen hadden ook voor het eerst minder toegang tot de Kamer. Tot die tijd was het altijd een enorme lobby van die Hilversumse topbazen met de woordvoerders in de Kamer. Echt hoor: dat was één op één. En daar moest ik niks van hebben. Ik vond dat niet democratisch. Ik ging het gesprek aan, maar niet met die voorgeprogrammeerde Kamerleden.

Jeltje van Nieuwenhoven deed de omroep en voor het CDA was dat Atsma. Jeltje had wel een grote invloed op Atsma dus als ik wat wilde, moest ik dat via Van Nieuwenhoven doen en dan hadden we een Kamermeerderheid. Maar Van Nieuwenhoven eiste daar ook wel wat voor. Voor wat, hoort wat. En daar was ik natuurlijk weer minder voor te vinden. Ik wilde wel tot zondagavond met haar overleggen, vaak zelfs tot in de nacht, maar ik wilde niet de brieven die naar Hilversum gingen, eerst aan mevrouw Van Nieuwenhoven ter inzage geven. Dus dat was een gedoe! Het was ontzettend manoeuvreren. Een kwetsbaar dossier. De omroep nam eigenlijk disproportioneel veel tijd in beslag. Maar het was ook wel weer leuk natuurlijk; het was ook wel spannend. En het was inderdaad wel omroepgeschiedenis, maar die kan je niet aan één minister toeschrijven.

Het kwam natuurlijk niet alleen maar door één minister met haar toch wel strenge opvattingen en haar ploegje van zeer getalenteerde ambtenaren, want dat waren het natuurlijk wel... Het was de tijdgeest waardoor het scheepje een andere koers ging varen."

Was het allemaal extra moeilijk omdat politiek Den Haag eigenlijk helemaal niet wilde dat de publieke omroep concurrentie zou krijgen van commerciële partijen? Zo zat het volgens d'Ancona zeker niet: "Ik denk dat ik in eigen kring support had van Ernst Hirsch Ballin of zo. Echt zo'n principiële CDA'er. Die herinner ik me vooral. En dan misschien nog één of twee, maar ik moest mijn best doen, in eigen kring. En echt anders dan je zou denken. Want daar was toen echt iets van 'joh, laat het allemaal maar vrij.'

En ook irritatie naar die publieke omroep. Grote irritatie. Dat ze met geld smeten en dat soort dingen. Nou: en de commerciële die kostten geen geld, dus dat vonden ze makkelijk. En ze hadden niet, zoals ik, daar strenge opvattingen over.

Ik had een andere instelling. Ik wist toch beter waarover ik het had en ik was veel negatiever over de commerciële omroep dan ik in de Kamer liet blijken. Ik vond het onvermijdelijk, maar ik dacht wel: 'hoe staan de zaken er voor? Het gaat daar toch om geld verdienen? Nou oké. Het leven bestaat uit geld verdienen. Ik heb geen moreel oordeel maar ik zou toch wel graag de nodige regels hebben.' Ik had ook best gewild dat er aan die commerciële omroep veel meer eisen waren gesteld dan wij destijds deden. En dat had, denk ik, te maken met het feit dat wetgeving heel erg lang duurt. Dat die ambtenaren tegen me zeiden: 'ja luister eens, als je die omroepwet binnen een paar jaar wilt hebben... vergeet dat maar, want dat moet naar de Raad van State... Daar doe je wel een jaar of vier, vijf over. We hebben meestal niet aan één minister-periode genoeg om dat ook af te ronden.'

En dat is ook zo. Je neemt een heleboel van je voorganger over, net zo goed als dat je veel weer doorgeeft aan je opvolger. Ik heb toen de Raad van State opgebeld en gezegd: 'het moet echt snel. We moeten die wetgeving snel hebben, want we worden aan alle kanten ingehaald.' En omdat ik dat zo snel wilde en omdat het ook

zo snel móest, is dat ook gelukt, maar daarbij is er afgezien van het, laat ik zeggen, selectiever zijn naar de commerciële omroep toe.

Zoals ze in Engeland een commerciële omroep hebben, die toch ook een bijdrage levert aan het culturele aanbod. Of die in financieel opzicht aan strengere regels gebonden is. En wij hebben dat niet. Eerlijk gezegd: als ik meer tijd had gehad, had ik dat liever wèl gedaan. Zoveel als het in mijn kop zat, is het niet geworden."

Op de avond van woensdag 8 juli belde Edvard weer. "Maandag krijgen we de machtiging en dinsdag beginnen we met de gepresenteerde programma's", meldde hij. "Kom maandag maar gewoon in de loop van de ochtend naar de studio, dan kun je met verschillende mensen kennismaken en aan het eind van de middag is er een borrel."

Bij Radio Noordzee Nationaal ging ik van maandag tot en met vrijdag het verzoekplatenprogramma presenteren; Schijven Voor Bedrijven, een naam die op de vroegere zeezender ook was gebruikt. 's Middags zou ik overstappen op de nieuwsdienst, want RNN zou zelf nieuwsbulletins gaan verzorgen.

Edvard vroeg nog of ik onder mijn eigen naam wilde gaan presenteren of dat ik een andere naam gebruikte. Aangezien ik het juist vreselijk gaaf vond om met mijn eigen naam landelijk op de radio te gaan, meldde ik dat het gewoon 'René van den Abeelen' zou zijn. "De DJ die het ochtendprogramma presenteert heet ook René", vertelde Edvard. "En we gaan deze week de jingles laten inzingen. Maar het geeft niet; hebben we gewoon twee René's achter elkaar."

Edvard was zelf natuurlijk al veel langer bezig met de voorbereidingen van het station. Hij was in 1991 tijdens zijn vakantie door John de Mol senior gebeld. Die was betrokken bij de oprichting van Radio Noordzee Nationaal en tijdens vergaderingen en gesprekken met muzikant/producer/presentator Cees Schrama werd Edvard genoemd omdat die zich tijdens zijn lange loopbaan bij de KRO altijd hard had gemaakt voor het Nederlands muziekproduct. Of Edvard er voor voelde om programmaleider te worden van een radiostation waarbij het juist zou draaien om dat Nederlands muziekproduct?

Edvard zag het als een bekroning op zijn werk en verliet de Hilversumse zuil om in Naarden bij Radio Noordzee Nationaal te gaan werken. Dat was al in januari 1992, want de initiatiefnemers dachten dat de vereiste machtiging er veel eerder zou zijn dan uiteindelijk het geval was.

Edvard bivakkeerde in die begindagen in een kantoor met John de Mol, die hij al lang kende en met wie hij erg goed kon opschieten. Omdat het de bedoeling was om zeker in de beginfase van het station veel non-stop muziek uit te zenden, was er hoogstaande automatisering nodig en dat betekende: werken met computers. “Daar ben ik nog steeds niet zo heel handig in”, vertrouwde Edvard me tweeëntwintig jaar later lachend toe. Hij moest dus niet alleen leren omgaan met computers, maar meteen ook zeer gespecialiseerde software toepassen, want het lijkt simpel: een radiostation waarbij een computer de muziek uitzoekt, maar er zit een hoop know how in om dat allemaal op orde te krijgen. Verderop in dit boek zal ik wat uitgebreider op die software ingaan.

Ook moest er een jinglepakket komen en het laten maken daarvan was natuurlijk wel erg leuk om te doen. Eén van de meest ervaren zangeressen op dat gebied, Jody Pijper, werd ingehuurd, samen met de overbekende bas-stem zanger Pim Roos. Het resultaat was een pakket waarin de jingles van de vroegere zeezender duidelijk te herkennen waren.

Met zijn overstap naar een commercieel station realiseerde Edvard zich dondersgoed dat er misschien bepaalde belangen konden gaan spelen, zeker omdat Strengholt met zijn muziekuitgeverij het gaandeweg steeds meer voor het zeggen kreeg.

“Daar ben ik altijd heel duidelijk in geweest,” vertelde Edvard mij later. “Ik heb van begin af aan geroepen dat als ik ooit in de positie zou komen dat ik een plaatje uit een bepaalde uitgeverij *moest* draaien, ik ogenblikkelijk zou opstappen.” Hij viel even stil en verzuchtte dan: “Terugkijkend was de periode van de voorbereidingen eigenlijk gewoon het leukst.”

Het was voor mij even slikken om Frank Roos te bellen met de mededeling dat ik al met ingang van aanstaande maandag weg zou zijn, maar hij feliciteerde me en klonk oprecht enthousiast. En zo presenteerde ik op vrijdag 10 juli 1992 van twaalf tot drie mijn laatste programma bij het station dat me mijn eerste betaalde radio-baan had opgeleverd: Radio Amsterdam.

's Avonds kochten we nog snel een auto bij de vader van een collega van Marian, die occasions verkocht, want voor de dagelijkse rit naar het Gooi was een auto natuurlijk onmisbaar.

Hoofdstuk 2

Maandag 13 juli 1992 was ik tegen het einde van de ochtend in de Hofstede. Edvard was bezig met het invoeren van muziek in de computer. Ik maakte kennis met de manager van RNN, Martin Banga; een erg vriendelijke man die me welkom heette. Hij vertelde dat op het secretariaat Anouk Out werkte, de jongste dochter van Rob Out, maar dat zij er morgen zou zijn.

Martin kwam uit de politiek: hij was wethouder geweest in Huizen en later leerde ik dat hij daar destijds zondagopenstelling van het plaatselijke zwembad had afgedwongen door het te kraken. Indrukwekkend, wel. Een politicus die dus niet alleen praatte, maar ook dingen deed! Het leek mij een slimme zet van Strengholt om in deze fase zo iemand in huis te hebben en dat bleek ook wel uit het feit dat RNN dus het eerste legale commerciële radiostation van het land ging worden. Martin Banga wist als geen ander hoe je met politici om moest gaan en op welke manier je de verantwoordelijke ambtenaren te vriend hield.

's Middags zat ik even aan een bureau in een kantoor wat interne memo's over Noordzee te lezen, zodat ik een beetje wist wat zich de laatste tijd had afgespeeld. Het bleek dat enkele maanden geleden, in maart, nog discussie was geweest over de zogenoemde 60%-verspreidingseis voor commerciële omroep. Een commerciële zendgemachtigde moet in ten minste 60% van het land te ontvangen zijn, maar RNN kon natuurlijk nooit al bij het begin zo'n dekking hebben. De VVD had dan ook vragen gesteld en minister d'Ancona liet nu weten dat er door het Commissariaat voor de Media pas negen à twaalf maanden na de start zou worden getoetst.

“U dient er wel rekening mee te houden dat op het moment van toetsing door het Commissariaat voldaan zal moeten zijn aan de eis dat uw programma wordt uitgezonden naar tenminste 60% van de aangeslotenen op een draadomroepinrichting per provincie. Is dat niet het geval, dan kan het Commissariaat de toestemming intrekken”, aldus een brief van het ministerie van WVC van 24 maart 1992. Kortom; het was zaak om lekker snel te groeien!

En staatsecretaris Kosto had in januari antwoord gegeven op vragen van CDA'er Koetje uit november 1991. Die wilde onder meer weten of Buma en Stemra betrokken waren bij de financiering en exploitatie van Radio Noordzee Nationaal, of ze een commerciële belang in het station hadden, en ook of er voldoende toezicht was om belangenverstremgeling te voorkomen.

Kosto antwoordde, mede namens de minister van WVC, dat alles in orde was. Buma/Stemra had in september besloten in de vorm van een lening een voorschot te verstrekken ten behoeve van de exploitatie van het station. Geen van de organisaties was bij die exploitatie betrokken, behalve dan dat de voorzitter zitting